

Innspill til ny nasjonal digitaliseringsstrategi

Arkitektbedriftene i Norge (AiN) er bransje- og arbeidsgiverorganisasjonen for bedrifter med praktiserende arkitekter, landskaps- og interiørarkitekter med masterutdanning. Våre medlemskontorer utgjør ca. 90 % av arkitektbransjen i Norge. Vi har konsesjon for utvikling av digitale byggesøknader, og leverer byggesøknadstjenesten MAKS-søk gjennom deltagelse i Fellestjeneste Bygg

Arkitekter kommer tidlig inn i bygg- og landskapsprosjekter og spiller en avgjørende rolle i å definere premissene for fremtidige byggverk, anlegg og infrastrukturprosjekter. Dette gjelder også for bruk av digitale verktøy og prosesser. Arkitektenes digitale bygningsmodell (BIM) danner grunnlaget for videre digital prosjektering i de fleste prosjekter.

Arkitekter er avhengige av et klart og tydelig regelverk, samt effektive digitale systemer for dialog med myndighetene. For byggesaksbehandling er FellestjenesteBygg/Plan et godt utgangspunkt for et digitaliseringsprosjekt, med stort potensiale for videreutvikling.

Regjeringens mål om å utarbeide en nasjonal digitaliseringsstrategi kan få stor betydning for at byggenæringen skal kunne nå målene for det grønne skiftet i nær fremtiden, fordi det vil ikke være mulig å nå disse målene uten forsterket bruk av digitale verktøy, prosesser og analyse av data.

For å fullt ut utnytte potensialet i digitalisering er det avgjørende at regjeringen:

- Opprettholder et overordnet og helhetlig perspektiv
- Fremmer tilgjengelighet, fri konkurranse og innovasjon i løsninger og tjenester gjennom bruk av åpne formater
- Definerer klare og tydelige mål for alle offentlige digitaliseringsprosjekter

For å styrke digitalisering i byggenæringen bør strategien:

- Aktivt støtte innovasjonsprosjekter og fremme integrering av digital kompetanse i relevante utdanningsløp.
- Utforme og innføre tiltak som sikrer at bruken av digitale verktøy støtter og komplementerer, heller enn å erstatte, den nødvendige faglige kompetansen
- Innebære at bruk av digitale verktøy og prosesser er sentralt i alle offentlige byggeprosjekter og gjennom hele byggets livsløp for å fremme effektivitet, kvalitet og transparens
- Sikre at offentlige bestillere stiller helhetlige og standardiserte krav til informasjonsleveranser, og at disse leveranser utelukkende skjer i åpne formater
- Sikre at leveransekravene er hensiktsmessige, slik at små og mellomstore bedrifter får like muligheter til å delta i anbudskonkurranser og rammeavtaler som større aktører
- Fokuserer på å utvikle løsninger for å samle og analysere data fra fullførte prosjekter og den eksisterende bygningsmassen. Denne informasjonen bør systematiseres og gjøres tilgjengelig, for å gi et kunnskapsbasert grunnlag både for å stille krav i regelverket og understøtte bedre beslutningsprosesser som vil komme både bransjen og samfunnet til gode.

Strategien bør inkludere hensyn til datasikkerhet og tilgjengelighet:

- Ved å sikre at det offentlige utviser forsiktighet ved gjenbruk og tilgjengeliggjøring av materiale
- For å øke kvaliteten og tilgangen til offentlig data (f.eks. gjeldende planer, geodata, kartdata, flom/skred-data, mm.) bør informasjon overføres fra analog til digital form, fortrinnsvis fra lokale lagringsløsninger til sentrale skybaserte tjenester

Strategien bør fremme et ambisiøst og forutsigbart regelverk som:

- Akselererer utviklingen i næringen på en helhetlig måte. En klar og godt kommunisert fremdriftsplan for implementering av nye eller strengere krav vil bidra til å skape forutsigbarhet og rettferdighet
- Effektivt beskytter opphavsretten i distribusjonen av digital informasjon og bruk av kunstig intelligens
- Har en oppbygging og format som støtter gjenbruk i digitale systemer. Spesielt gjelder dette teknisk forskrift (TEK) og saksforskriften (SAK).

Det bør rettes spesiell oppmerksomhet mot offentlige bygge- og plantjenester for å:

- Sikre at digitale verktøy støtter, men ikke erstatter, fagkompetanse, spesielt i oppgaver som krever gode skjønsmessige vurderinger . Dette gjelder er spesielt relevant for oppgaver som ivaretagelse av planbestemmelser, stedstilpasning og opprettholdelse av funksjonelle og visuelle kvaliteter
- Når man vurderer å ta i bruk digitale bygningsmodeller i offentlig saksbehandling er det viktig å tydelig definere formålet med disse modellene, og nøye vurdere forholdet mellom deres nytteverdi og den innsatsen som kreves av leverandørene av modellene

Vi ser frem til en gjennomtenkt og helhetlig nasjonal digitaliseringsstrategi. Vi håper at regjeringen anerkjenner byggenæringens betydning som landets største fastlandsnæring, ved å tildele den tilstrekkelig oppmerksomhet og ressurser i de planlagte digitaliseringstiltakene.

Vennlig hilsen

Arkitektbedriftene i Norge

Steinar Skjerdingstad

Adm. dir.

Christian Hofmeier

Kvalitetsrådgiver